

Sadržaj

- Vodič o pravima dijasporice iz BiH „Mapiranje dijasporice iz Bosne i Hercegovine“
- U Sarajevu održan IX Kongres Svjetskog saveza dijasporice Bosne i Hercegovine
- Održani 10. „Dani Bosanskohercegovačko-američke akademije umjetnosti i nauka“
- Konferencija „Značaj dijasporice za Bosnu i Hercegovinu“
- Bosanska Krupa: Održan „BH Roots - Promoting EU Values“
- Borovac: Želimo veći uticaj iseljeničtva na razvoj Bosne i Hercegovine
- Borovac: Aktivnosti na izradi okvirne strategije BiH o saradnji s iseljeničtvom
- Ciriš: Održana 25. godišnja Skupština Matice BiH
- Vijeće stranih investitora: Poslovni barometar 2018.
- 30. Sarajevski sajam knjiga: Održano 29 promocija djela autora i izdavača iz dijasporice
- Kulturna i društvena historija naroda Bosne i Hercegovine – Udžbenik za dopunsku nastavu za 5, 6, 7, 8. i 9. razred osnovne škole za djecu u iseljeničtvu
- Škola bosanskog jezika u Novom Južnom Velsu za djecu uzrasta od 7. do 10. razreda
- Održana proslava Jubilarni 20. susreti BH dopunskih škola u Velikoj Britaniji
- „Dijaspora za razvoj“: Posjeta općinama Ključ, Sanski Most i Prijedor
- Učešće dijasporice iz BiH u Švedskoj u trgovini i poduzetništvu u BiH

Uvod

Poštovani čitaoci,

Pred vama je treći broj Biltena za iseljeničtvo, koji izdaje Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine s ciljem unapređenja komunikacije i informiranosti našeg iseljeničtva o događanjima u Bosni i Hercegovini, odnosno o aktivnostima ovog ministarstva.

U prethodna dva broja detaljnije smo vas informirali o dokumentu Politika o saradnji sa iseljeničtvom, te nizu aktivnosti Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i ostalih institucija nadležnih za oblast iseljeničtva, koje su predviđene ovim dokumentom.

Brojne aktivnosti koje su uslijedile nakon usvajanja ovog dokumenta dokaz su ozbiljne namjere i pune predanosti Ministarstva da saradnja sa iseljeničtvom bude postavljena kao prioritetna aktivnost i to na sasvim drugačijim osnovama i načinu nego što je to rađeno do sada.

U ovom izdanju Biltena možete se, između ostalog, informirati o publikaciji „Mapiranje dijasporice iz Bosne i Hercegovine“ u kojoj su predstavljene rezultati istraživanja dijasporice iz Bosne i Hercegovine koje je provedeno u deset zemalja (Australija, Austrija, Danska, Njemačka, Italija, Holandija, Slovenija, Švedska, Švicarska i Sjedinjene Američke Države), IX Kongresu Svjetskog saveza dijasporice Bosne i Hercegovine, 10. „Danima Bosanskohercegovačko-američke akademije umjetnosti i nauka“, Konferenciji „Značaj dijasporice za Bosnu i Hercegovinu“, aktivnostima u okviru projekta „Dijaspora za razvoj“, te aktivnostima institucija Bosne i Hercegovine i nevladinih organizacija iz dijasporice i Bosne i Hercegovine.

Ovo je i prilika da Vas pozovemo da date i lični doprinos unapređenju saradnje između Bosne i Hercegovine i njenog iseljeničtva. Otvoreni smo i radujemo se svim vašim prijedlozima i sugestijama koje će doprinijeti boljem međusobnom razumijevanju i snaženju saradnje.

Vaš Sektor za iseljeničtvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice

Vodič o pravima dijaspore iz BiH

U partnerstvu sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH, Grupacija Naša perspektiva je kreirala ‘Vodič za dijasporu iz BiH – Kako ostvariti osnovna ljudska prava u BiH?’. Vodič je namijenjen osobama porijeklom iz Bosne i Hercegovine koje borave izvan njenih granica, te ima za cilj da ovoj skupini olakša korištenje prava u zemlji porijekla.

Vodič na jednom mjestu navodi listu ljudskih prava od interesa iseljeništvu iz BiH, te daje praktične upute za ostvarivanje istih, a sve u cilju da se iseljeništvu prilikom boravka u BiH olakša pristup pravima.

“Kada posmatramo naše zakonodavstvo, možemo reći da iseljeništvu iz Bosne i Hercegovine, kao i ostali građani BiH, uživaju sva moguća prava u BiH. Međutim, u praksi neinformiranost i komplikovane procedure onemogućavaju iseljenicima efikasno korištenje prava u zemlji porijekla. Iseljeništvu iz Bosne i Hercegovine, kao posebnoj, mnogobrojnoj i specifičnoj skupini bh. društva, koja daje ogroman doprinos razvoju, neophodno je kreirati posebne mehanizame koji će olakšati ostvarivanje njihovih prava u BiH”, istakao je Armin Alijagić ispred Grupacije Naša perspektiva.

Grupacija Naša perspektiva je osnovana 2010. godine i provodi aktivnosti usmjerene ka involviranju dijaspore u razvoj BiH. Grupaciju čine NVO Naša perspektiva, Globalna razvojna mreža bh. dijaspore, Biznis centar bh. dijaspore i Biznis forum bh. dijaspore – BHdiaFor. U svom dosadašnjem radu, Grupacija je ostvarila saradnju sa relevantnim institucijama i organizacijama u BiH, investitorima bh. porijekla u inostranstvu, kao i vodećim bh. organizacijama širom svijeta.

Vodič je kreiran u sklopu MATRA projekta “Jačanje uloge bh. dijaspore u kreiranju politika u Bosni i Hercegovini”, koji finansira Ambasada Kraljevine Nizozemske u BiH.

„Mapiranje dijaspore iz Bosne i Hercegovine“

Publikacija “Mapiranje dijaspore iz Bosne i Hercegovine” predstavlja rezultate istraživanja dijaspore iz Bosne i Hercegovine koje je provedeno u deset zemalja (Australija, Austrija, Danska, Njemačka, Italija, Holandija, Slovenija, Švedska, Švicarska i Sjedinjene Američke Države).

Politikom o saradnji sa iseljeništvom u cilju 3.1. predviđene su aktivnosti koje se odnose na promociju iseljeništa i njegovih razvojnih resursa, što uključuje i mapiranje dijaspore iz Bosne i Hercegovine.

Mapiranje dijaspore je provedeno u okviru projekta “Uvrštavanje koncepta migracija i razvoja u relevantne politike, planove i aktivnosti u Bosni i Hercegovini (BiH): Dijaspore za razvoj (D4D)”, kojem je prethodilo zaključenje Memoranduma o razumijevanju između Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Švicarske Konfederacije, koju zastupa federalni ured za vanjske poslove putem Švicarske agencije za razvoj i saradnju, koju predstavlja Ambasada Švicarske u BiH, Međunarodne organizacije za migracije, koja djeluje putem svoje misije u Bosni i Hercegovini i Razvojnog programa Ujedinjenih naroda u BiH, za koje je Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 35. redovnoj sjednici održanoj 10.05.2017. godine dalo odobrenje.

Istraživanje je provedeno u deset zemalja s ciljem da se osigura pregled društveno-ekonom-

skog profila dijaspore iz Bosne i Hercegovine, uključujući demografske, sociološke, ekonomske i društveno-kulturološke podatke. Poseban fokus je stavljen na mapiranje društveno-ekonomskih i profesionalnih aspekata. Također, tokom mapiranja su ispitani stavovi pripadnika dijaspore prema Bosni i Hercegovini i institucijama u Bosni i Hercegovini, njihova historija i obrasci migriranja, put i trenutni stepen integracije u odredišnim zemljama, kao i njihove prijašnje i trenutne veze sa Bosnom i Hercegovinom.

Na osnovu provedenog istraživanja koje je radio međunarodni i interdisciplinarni tim istraživača i to dr. Hariz Halilović, dr. Jasmin Hasić, dr. Dženeta Karabegović, dr. Ajlina Karamehić-Muratović i dr. Nermin Oruč, u koordinaciji sa Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM) Misijom u BiH i Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine izrađena je publikacija “Mapiranje dijaspore iz Bosne i Hercegovine”.

Sadržaj publikacije “Mapiranje dijaspore iz Bosne i Hercegovine”, uključujući nalaze predstavljene u ovoj publikaciji, ne odražavaju nužno mišljenja Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Vlade Švicarske, UNDP u BiH i IOM u BiH.

U Sarajevu održan IX Kongres Svjetskog saveza dijaspore Bosne i Hercegovine

U Sarajevu je 7. jula 2018. godine održan IX Kongres Svjetskog saveza dijaspore Bosne i Hercegovine (SSDBiH) pod pokroviteljstvom predsjedavajućeg Predsjedništva Bosne i Hercegovine Bakira Izetbegovića i podršku Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine.

Na otvaranju Kongresa, prisutnima su se obratili predsjedavajući Predsjedništva Bosne i Hercegovine Bakir Izetbegović, ministrica za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine Semiha Borovac, predsjednik Svjetskog saveza dijaspore Bosne i Hercegovine Hasan Šehović i pomoćnik ministra civilnih poslova BiH Suvad Džafić.

Tokom Kongresa održana su dva okrugla stola: Uloga dijaspore u ekonomskom razvoju Bosne i Hercegovine i Očuvanje identiteta, kulture i jezika građana Bosne i Hercegovine u dijaspori.

Učesnici Okruglog stola Biznis grupe Svjetskog saveza dijaspore Bosne i Hercegovine: dr.sci. Anes Cerić SSD BiH, Maida Bećirović – FIPA, Mirsad Jašarspahić, Privredna/gospodarska komora Federacije BiH, Suad Bešlić – predstavnik privrednika iz dijaspore ulagača u BiH, Mr. Sulejman Tabaković, dipl.pravnik i Sanel Jakupović, BHdiaFor u svojim izlaganjima razmatrali su stanje i perspektive razvoja, ulaganja i poslovne saradnje bosanskohercegovačke dijaspore sa relevantnim strukturama u Bosni i Hercegovini.

Pozdravili su uložene napore relevantnih institucija i organizacija u Bosni i Hercegovini i dijaspori u protekle dvije godine na promociji bosanskohercegovačke

dijaspori kao jednog od ključnih faktora koji može generirati i ubrzati društveno ekonomski razvoj Bosne i Hercegovine u svim segmentima.

Učesnici okruglog stola o temi „Očuvanje identiteta, kulture i jezika građana Bosne i Hercegovine u dijaspori“ Haris Halilović, SSD BiH, Fatima Veladžić, Švedska i Muhidin Čolić, Institut za jezik UNSA su prezentirali rad dopunskih škola u Njemačkoj, Švedskoj i Danskoj. Pozdravljeni su napori institucija vlasti u Bosni i Hercegovini i vezi sa štampanjem udžbenika za dopunsku nastavu djece u iseljeništvu od 5. do 9. razreda, ali je istaknuto da je potreban i daljnji angažman kako bi ova oblast bila regulirana.

Delegati su izabrali i novo rukovodstvo Svjetskog saveza dijaspore Bosne i Hercegovine. Za predsjednika ponovo je izabran Hasan Šehović (Turska), a za potpredsjednike Hamdija Malić (Hrvatska) i Tamara Smajlović (Italija).

Novoimenovani članovi Glavnog odbora SSD BiH su: Hasan Šehović (Turska), Ahmet Kemal Bayrak (Turska), Muhamed Siranović (Engleska), Almir Bahhodžić (Austrija), Dženan Nović (Norveška), Jasmin Bajrić (Švedska), Edin Hajder (Danska), Benjamin Heleg (Danska), Željka Šećerbegović (Danska), Nedžad Solunović (Njemačka), Safet Alispahić (Australija), Hamdija Malić (Hrvatska), Hajrudin Isović (Njemačka), Tamara Smajlović (Italija), Kerim Dizdar (Slovenija), Jasmin Halkić (Kanada) i Željko Javor (Holandija).

Održani 10. „Dani Bosanskohercegovačko-američke akademije umjetnosti i nauka“

Deseti “Dani Bosanskohercegovačko-američke akademije umjetnosti i nauka (BHAAAS)”, pod pokroviteljstvom Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, održani su na Jahorini od 21. do 24. juna.

Na ovoj multidisciplinarnoj konferenciji učestvovali su brojni ugledni profesori, doktori, akademici i drugi uglednici iz svijeta nauke, kulture i umjetnosti. “Dane BHAAAS” posjetilo je oko hiljadu učesnika iz 24 zemlje svijeta, održano je 27 simpozija, mnogi okrugli stolovi i panel diskusije sa više od 375 predavača.

Prva dva dana konferencije bila su u znaku tehničkih i prirodnih nauka, te dječije psihijatrije. Posebnu pažnju privukao je dvodnevni transdisciplinarni simpozij iz oblasti ranog rasta, razvoja i ranog učenja kojem je prisustvovala i Geeta Narayan, šefica Ureda UNICEF-a za Bosnu i Hercegovinu.

Treći dan je bio rezerviran za medicinske nauke, a govorilo se o liječenju karcinoma dojke, hirurgiji, neurohirurgiji, kardiovaskularnoj hirurgiji, te plastičnoj hirurgiji, dok je zadnji dan konferencije bio posvećen Internacionalnim simpozijima iz mehaničkog inženjerstva, opće i abdominalne hirurgije, intenzivne medicine, kardiologije, te društvenih i humanističkih nauka.

Ovogodišnji program “Dane BHAAAS” bio je obogaćen eminentnim kulturnim događajima poput izložbe doajena bh. slikarstva Safeta Zeca, pozorišne predstave “Knjiga mojih života”, koncertom Sarajevske filharmonije, kao i izložbom “Sjećanja u kamenu” autora antropologinje Amile Buturović, fotografa Velibora Božovića i kipara Adisa Fejzića.

BHAAAS je na najbolji način obilježio jubilej svog postojanja organizacijom najveće stručne konferencije na Balkanu, koja je okupila stotine uspješnih stručnjaka, te pomogla u uspostavljanju njihove saradnje. Ovogodišnji “Dani BHAAAS” su omogućili da po prvi put u našoj zemlji budu prezentirane najnovije tehnologije koje se koriste u medicini (poput robotike), te ugoste vrhunski medicinski stručnjaci iz najuglednijih klinika u Evropi i svijetu. Ne treba zaboraviti ni potpisivanje saradnje sa CIGRE, te realizaciju otvaranja Tehničkog muzeja, što je veoma važno, jer je BiH jedina zemlja u Evropi koja nema ovakav muzej.

BHAAAS poziva naučnike, stručnjake, studente, kulturne radnike i eksperte iz različitih oblasti, u dijapori i Bosni i Hercegovini, da prisustvuju narednim “Danima BHAAAS”, ali i državne institucije i ugledne kompanije da podrže ovaj veoma značajan projekat za našu zemlju.

Konferencija “Značaj dijaspore za Bosnu i Hercegovinu”

U Sarajevu je polovinom juna održana Konferencija “Značaj dijaspore za Bosnu i Hercegovinu”, kojoj je prisustvovalo više od 100 učesnika, uključujući predstavnike organizacija iseljništva iz Bosne i Hercegovine i uspješne pojedince, predstavnike ambasada u Bosni i Hercegovini, međunarodnih organizacija, institucija na državnom i entitetskom nivou, jedinica lokalne samouprave i nevladinih organizacija. Konferenciju je otvorila ministrica za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine Semiha Borovac.

U obraćanju skupu naglasila je da je cilj Ministarstva da jača veze između Bosne i Hercegovine i njene dijaspore i da za Bosnu i Hercegovinu dijaspora znači mnogo više od samog broja. Dodala je da se ne smije propustiti prilika da jedni drugima pružimo ruku i dokažemo kako je saradnja Bosne i Hercegovine i dijaspore od obostranog interesa.

Tokom Konferencije učesnici su ukazali na značaj uloge dijaspore u društveno-političkom životu u Bosni i Hercegovini kroz učešće u kreiranju javnih politika, investiranju, prijenosu znanja, i naglasili značaj saradnje sa jedinicama lokalne samouprave.

Učesnici Konferencije i predstavnici dijaspore pozdravili su organiziranje ovog događaja, kao i podršku svim budućim događajima koji podrazumijevaju aktivno učešće dijaspore na način da ukažu na velike i značajne kapacitete iseljništva iz Bosne i Hercegovine. Ovom prilikom su pozvali institucije na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini da se aktivnije uključe u komunikaciju i saradnju sa iseljništvom s ciljem pružanja kvalitetnijih usluga iseljništvu, stvaranja uslova za veće učešće iseljništva u razvoju BiH, naročito u oblasti investiranja i prijenosa znanja, te promociji iseljništva.

Najveći broj adresa bitan za investicije iseljništva nalazi se na lokalnom nivou, te je stoga naglašena važnost većeg angažmana jedinica lokalne samouprave za bolju saradnju sa iseljništvom i pružanja kvalitetnije usluge iseljništvu. Uključivanje potencijala iseljništva u lokalne razvojne planove u koordinaciji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH, također, predstavlja značajan korak naprijed ka kreiranju povoljnih uslova za privlačenje investicija dijaspore.

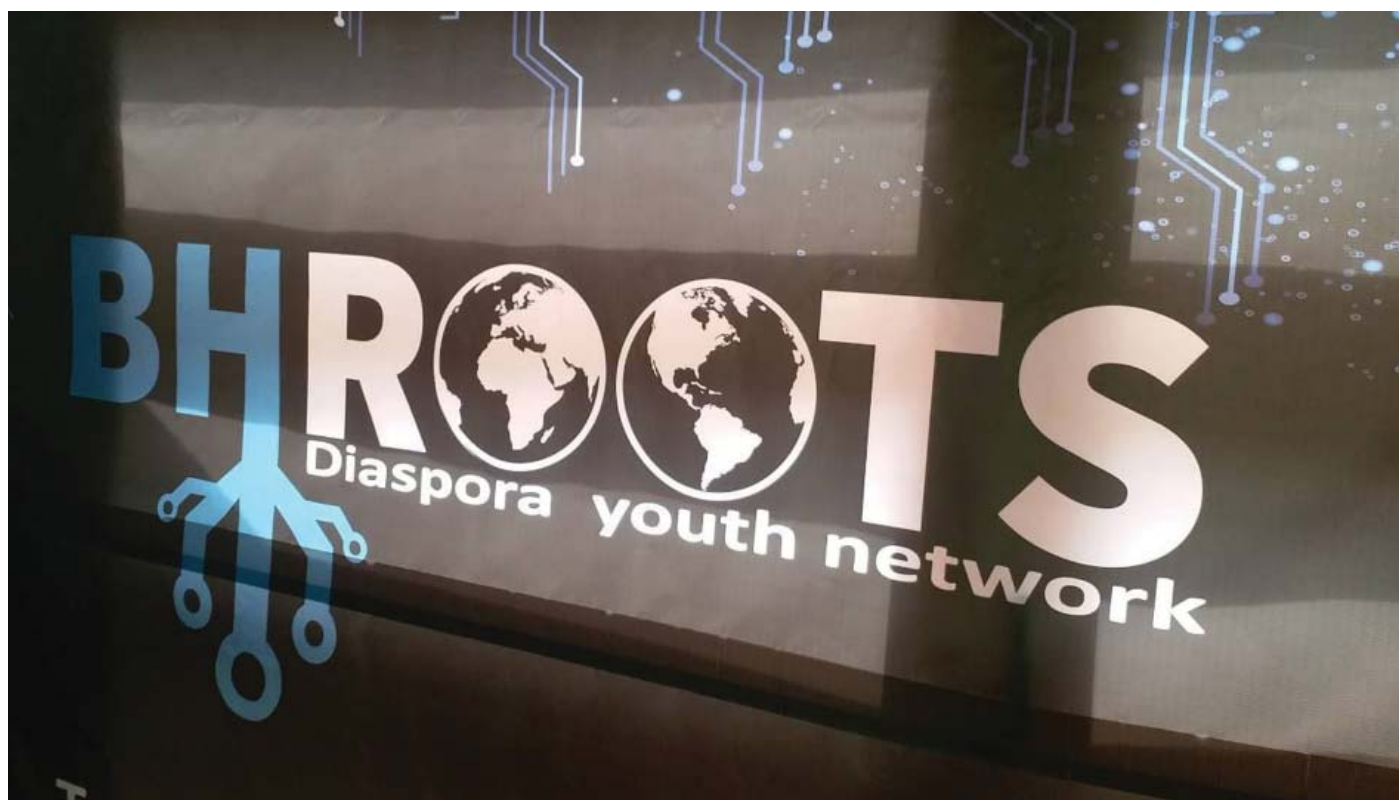
O pitanju prijenosa znanja iz dijaspore, učesnici Konferencije su saglasni da se institucije na svim

nivoima vlasti trebaju aktivnije uključiti u korištenje velikih ljudskih resursa u iseljništvu u cilju razvoja BiH. Pozdravljaju aktivnosti Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH koje se odnose na rezultate istraživanja provedenog kroz Mapiranje iseljništva u deset zemalja prijema, kao i angažman na unapređenju komunikacije sa iseljništvom kroz izradu Plana komunikacije sa iseljništvom čiji će izričit cilj biti privlačenje druge i treće generacije mladih u iseljništvu, te promocija potencijala Bosne i Hercegovine.

Tokom diskusije učesnici Konferencije su istakli da je potrebno zahtjeve dijaspore unijeti u sve planove i politike relevantnih nadležnih institucija u BiH. Također, naglasili su da postoji povoljna poslovna klima za investiranje u Bosni i Hercegovini, što je potvrđeno i brojnim uspješnim primjerima izlagača na Konferenciji, ali da nije dovoljno prezentirana, na čemu treba intenzivno raditi.

Konferencija je organizirana u okviru projekta Dijaspore za razvoj, koji je projekat Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i Vlade Švicarske u partnerstvu sa UNDP i IOM u BiH.

Bosanska Krupa: Održan "BH Roots - Promoting EU Values"

Od 30. jula do 5. augusta 2018. godine u Bosanskoj Krupi održan je "BH Roots – Promoting EU Values" u organizaciji BH Roots NGO iz Danske i Saveza bh. udruženja u Danskoj.

Ovom događaju prisustvovalo je oko 40 mladih iz Danske, Engleske, Njemačke, Austrije, Turske i Bosne i Hercegovine, starosne dobi od 18 do 30 godina.

BH Roots NGO je organizacija mladih registrirana u Kraljevini Danskoj, ali područje rada je širom Evrope i u Bosni i Hercegovini, a okuplja mlade koji su rođeni u dijaspori, koji studiraju van Bosne i Hercegovine i koji žive i rade u Bosni i Hercegovini.

Savez bh. udruženja u Danskoj je organizator ovog projekta u okviru programa Erasmus+, a dio projekta u 2018. godini odlučili su realizirati u Bosni i Hercegovini, radi podrške lokalnim zajednicama.

U okviru ovog događaja razgovarano je o temama: EU vrijednosti, motivacija mladih i mogućnosti buduće saradnje mladih u dijaspori i Bosni i Hercegovini. Osim radionica o temi interkulturalnosti i konstruktivnih diskusija, učesnici projekta su imali priliku slušati i predavanja o očuvanju identiteta i važnosti grupnog i individualnog razvoja.

Ovu aktivnost podržalo je Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine čiji su predstavnici 3. augusta 2018. godine održali sastanak sa mladima i organizatorima skupa, gdje su prezentirane aktivnosti Ministarstva prema iseljeništvu. Istaknuto je da Ministarstvo želi u narednom periodu provesti niz aktivnosti za što treba aktivnu podršku mladih u dijaspori.

Ovaj projekt predstavlja pionirski pothvat, a kompetencije i znanja koja će mladi ponijeti sa ovog događaja mogu biti od velike koristi za buduće aktivnosti usmjerene na mlade u dijaspori. Zaključeno je da je ovo tek početak međusobne saradnje i da Ministarstvo u narednom periodu usmjerava svoje aktivnosti upravo na mlade u dijaspori, te planira provesti niz aktivnosti za što treba njihovu aktivnu podršku. Mladi su podržali napore i aktivnosti Ministarstva usmjerene prema iseljeništvu i pokazali volju za intenzivnom saradnjom.

Predstavnici Ministarstva su sa organizatorima skupa posjetili Armina Halitovića, načelnika Općine Bosanska Krupa, gdje je razgovarano o pitanjima mladih i mogućnostima međusobne saradnje.

Načelnik Halitović je kazao da su Erasmus+ projekti odlična prilika za mlade ljude da nauče nešto novo, razmijene iskustva i podijele svoje znanje sa drugima. On je dodao da je sretan što je ovakav projekat implementiran baš u Bosanskoj Krupi, te zahvalio Kulturno-umjetničkom društvu „Grmeč“, suorganizatoru skupa, što je još jednom prepoznalo vrijednost projekta i dovelo ove mlade ljude u Bosansku Krupu.

Borovac: Želimo veći uticaj iseljeničtva na razvoj Bosne i Hercegovine

Ministrica za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine Semiha Borovac izjavila je da Ministarstvo na čijem je čelu želi da se što više osjeti uticaj iseljeničtva na sveukupni razvoj BiH.

„Ono što želimo uraditi, kada govorimo o iseljeničtvu, jeste da se zaista osjeti njihov uticaj u Bosni i Hercegovini, ne samo kroz društveno-ekonomski razvoj, nego i kroz sve ostale oblasti”, rekla je Borovac u izjavi za medije tokom 9. Sarajevo Business Forumu 2018.

Ministrica Borovac je učestvovala u panelu o ulozi žene u vodstvu u razvoju koji je održan u okviru Forumu.

„Ono što sada činimo na planu uvezivanja sa iseljeničtvom je upravo da smo izradili mapiranje našeg iseljeničtva u pogledu ljudskih potencijala i onoga što imamo u iseljeničtvu, među kojima je, naravno, jedan značajan broj žena koje su itekako priznate u zemljama prijema i koje su preuzele i vodeće uloge u nekim oblastima ili u vlasti u tim zemljama”, rekla je Borovac te dodala kako će ovo biti prilika da se nakon mapiranja govori i o tim vrstama povezivanja i saradnje.

Istakla je kako samo u Sjevernoj Americi ima znatan broj žena koje mogu učestvovati u prijenosu znanja i koje su angažirane u organizaciji koja okuplja uspješne Bosance i Hercegovce iz različitih oblasti njihovog djelovanja.

Podsjetila je da su žene lideri u oblastima zdravstva, IT-sektora i da su spremne pomoći i svoje znanje prenijeti pojedincima, institucijama i organizacijama u Bosni i Hercegovini.

Borovac: Aktivnosti na izradi okvirne strategije BiH o saradnji s iseljeničtvom

Ministrica za ljudska prava i izbjeglice BiH Semiha Borovac izjavila je na konferenciji za novinare nakon 139. sjednice Vijeća ministara Bosne i Hercegovine da su, nakon usvajanja Politike o saradnji sa iseljeničtvom, pokrenute značajne aktivnosti na realizaciji ovog dokumenta.

Prema njenim riječima, to je bio osnov za višemilionske projekte međunarodnog karaktera u vezi sa saradnjom sa iseljeničtvom.

„Potpisali smo sporazum sa 28 gradova i općina koje su već počele, na neki način, od donacija, međunarodnih, da koriste sredstva za unaprjeđenje svojih kapaciteta unutar lokalnih zajednica za saradnju sa iseljeničtvom“, kazala je Borovac.

Dodala je da je u februaru ove godine promoviran prvi interaktivni portal za dijasporu, a u pripremi je i portal za interaktivno dopunsko obrazovanje „na koje naši iseljenici već dugo čekaju“.

Ministrica Borovac je napomenula da je počela i aktivnost na izradi okvirne strategije BiH o saradnji sa iseljeničtvom.

„Ovo su sve, na neki način, dobri predznaci, da samo u godinu dana imamo jako značajno interesovanje naših iseljenika, tako da u Njemačkoj formiramo prvo predstavničko tijelo sastavljeno od predstavnika iz Bosne i Hercegovine unutar Njemačke, koje ima trostruku ulogu, saradivati će međusobno, sa vlastima u Njemačkoj i u Bosni i Hercegovini, navela je ministrica Borovac.

Kazala je da su završili mapiranje dijaspore u deset zemalja svijeta gdje su naši iseljenici najbrojniji.

Naglasila je da će, prvi put, naša zemlja imati podatke o ljudskim potencijalima naših iseljenika koji će vrlo brzo biti prezentirani.

Cirih: Održana 25. godišnja Skupština Matice BiH

U Cirihu je 7. aprila održana 25. redovna godišnja Skupština Matice Bosne i Hercegovine, internacionalne organizacije koja njeguje i radi na očuvanju naučne i kulturne baštine Bosne i Hercegovine, a kojoj je na poziv organizatora prisustvovala i predstavnica Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH.

Matica BiH osnovana je u januaru 1993. godine i respektabilna je organizacija koja ima između 500 i 600 članova i simpatizera.

Predsjednik Matice BiH Hamdija Kočić u uvodnom izlaganju na godišnjoj Skupštini kazao je da ove godine Matica BiH slavi 25. godišnjicu postojanja, te prezentirao aktivnosti ove organizacije tokom 2017. godine.

„Tokom prošle godine organizirali smo filmsko veče “Pogled iza kulisa – Kako se radi film?”, sa redateljicom i filmskom producenticom Andreom Štaka i prikazivanje filma „Gospođica“. Također, organiziran je sedmi po redu Mini Ekonomski Forum, na kojem je potpisana “Cirihška deklaracija”, koja ima za cilj uspostavu tehničke i stručne saradnje gradova i naučnih institucija, oko budućeg urbanog razvoja grada Sarajeva a čiji su potpisnici Grad Sarajevo, Grad Cirih, ETH Zurich Katedra Ur

On je dodao da je u oktobru 2017. godine održana tribina Matice Bosne i Hercegovine „Čudnovate vremenske naprave“ na kojoj je gost bio umjetnik, sajdzija, inovator Miki Eleta, dok je na tribini “BUKA u Cirihu – Sloboda govora i uloga medija u post-konfliktnom društvu u Bosni i Hercegovini” gosovao no-

vinar i publicista Aleksandar Trifunović & Magazin “BUKA”.

„Sedmi Gala bal Matice Bosne i Hercegovine održan je 25. novembra 2017. godine, a u decembru smo organizirali tribinu: Država po mjeri pojedinca? Perspektive za liberalnu Bosnu i Hercegovinu, na kojoj je gost bio dr. Adis Merdžanović. Aktivnosti u ovoj godini počeli smo svečanom Akademijom povodom 25. godina osnivanja Matice Bosne i Hercegovine“, istakao je Kočić.

Kao gost na godišnjoj Skupštini, predstavnicca Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH Zlata Smajić je prezentirala aktivnosti Sektora za iseljništvo, s fokusom na Politiku o saradnji sa iseljništvom i dinamikom njene realizacije. Izrazila je podršku dugogodišnjem angažmanu Matice na očuvanju naučne i kulturne baštine BiH i čestitala im jubilarnu 25. godišnjicu postojanja. Upoznala je prisutne o strateškim ciljevima Politike o saradnji sa iseljništvom i aktivnostima koje se realiziraju u cilju implementacije mjera predviđenih Politikom: pripreme aktivnosti na izradi Okvirne Strategije, jačanju kapaciteta jedinica lokalne samouprave za saradnju sa iseljništvom, uspostavljanje mehanizma za predstavljanje iseljništva u zemljama prijema, istraživanje o profilu iseljništva u 10 zemalja prijema s posebnim naglaskom na ekonomske i akademske potencijale u iseljništvu. Također, prezentirala je Interaktivni portal za dijasporu iz BiH i mogućnosti koje ovaj portal nudi iseljništvu u cilju unaprjeđenja međusobne komunikacije.

Vijeće stranih investitora: Poslovni barometar 2018.

Vijeće stranih investitora (VSI) u Bosni i Hercegovini je krajem juna 2018. godine objavilo drugo izdanje Poslovnog barometra, istraživanje koje sadrži niz korisnih informacija o preprekama u poslovanju u Bosni i Hercegovini, koristima investiranja, te glavnim razlozima za reinvestiranje u Bosni i Hercegovini.

Rezultati istraživanja bit će korišteni za unaprjeđenje položaja i zahtjeva investitora prema institucijama u Bosni i Hercegovini, s ciljem poboljšanja regulatornog okvira, efikasnosti državne uprave i političkih odluka radi jačanja pozicije aktuelnih investicija i podsticanja novih.

U sažetku Poslovnog barometra navodi se da, iako je Bosna i Hercegovina odredila da je privlačenje stranih investitora jedan od strateških prioriteta, željeni nivo investicija još nije dostignut zbog političke nestabilnosti, komplikovane administrativne strukture, obimne birokratije i nedovoljno poticajnog poslovnog okruženja.

Među članicama VSI 77% njih smatra da je poslovno okruženje u Bosni i Hercegovini nepredvidljivo, što svakako umanjuje mogućnost privlačenja stranih investicija. Ipak, bez obzira na uočene prepreke na koje su članice VSI ukazale u ovom istraživanju, 84% postojećih investitora je spremno preporučiti Bosnu i Hercegovinu kao zemlju za ulaganje, a 70% njih planira reinvestirati u Bosnu i Hercegovinu u naredne tri godine.

Investitori su identificirali visokoobrazovani kadar, mahom tehničke i ekonomske struke (mašinske inženjere i inženjere elektrotehnike, programere, menadžere) kao najpoželjnije profile zaposlenika. Međutim, investitori su, također, u potrazi za ostalom tehničkom stručnom radnom snagom. U 2017. godini kod 49% kompanija koje su učestvovala u istraživanju došlo je do porasta broja zaposlenih.

Ukratko, ovo istraživanje je pokazalo da članice VSI investiraju u Bosnu i Hercegovinu zbog njenog geografskog i strateškog položaja i potencijala domaćeg tržišta, kao i zbog postojećih resursa i logistike u Bosni i Hercegovini.

Poslovni barometar dopunjuje Bijelu knjigu koju, također, objavljuje VSI, a koja sadrži konkretne preporuke za poboljšanje poslovne i investicione klime u Bosni i Hercegovini.

Vijeće stranih investitora je neprofitna poslovna asocijacija koja predstavlja interese stranih kompanija u Bosni i Hercegovini. Ciljevi VSI su poboljšanje investicionog i poslovnog okruženja u Bosni i Hercegovini, te promocija komunikacije i saradnje između VSI i vlasti u Bosni i Hercegovini.

Vijeće stranih investitora osnovano je 2006. godine, a njegove članice su više od 50 internacionalnih i regionalnih kompanija iz različitih sektora: metalne industrije, rudarstva, građevinarstva, pravnih i finansijskih usluga, nafte i energije, trgovine, bankarstva, telekomunikacija, proizvodnje hrane i pića i mnogih drugih. Članice VSI do sada su u Bosnu i Hercegovinu investirale više od devet milijardi KM i zaposlile više od 20.000 osoba.

Kulturna i društvena historija naroda Bosne i Hercegovine – Udžbenik za dopunsku nastavu za 5, 6, 7, 8. i 9. razred osnovne škole za djecu u iseljeništvu

U maju ove godine odštampan je udžbenik namijenjen djeci u bosanskohercegovačkom iseljeništvu, koja pohađaju nastavu od 5. do 9. razreda u dopunskim osnovnim školama, a koji nosi naslov „Kulturna i društvena historija naroda Bosne i Hercegovine“.

Izdavač ovog udžbenika je Ministarstvo civilnih poslova BiH, a bit će od velikog značaja za mladu bosanskohercegovačku populaciju koja živi izvan svoje domovine, kao i za nastavno osoblje koje izvodi nastavu u skladu s aktuelnim Nastavnim planom i programom za dopunske škole u bosanskohercegovačkom iseljeništvu.

Autori koji su radili na pripremi ovog udžbenika su kroz nastavnu građu obuhvatili najvažnije elemente društvenog i kulturno-historijskog identiteta Bosne i Hercegovine i on sadrži poglavlja koja se bave jezicima i književnosti naroda Bosne i Hercegovine, muzičkom i likovnom kulturom, geografijom i historijom. Udžbenik je usklađen s Nastavnim planom i programom i prilagođen sadržajno uzrastu učenika, a autori su nastojali da ispoštuju normu standardnih jezika, koja je prepoznata u onome što je zajedničko za službeni bosanski, hrvatski i srpski jezik u Bosni i Hercegovini i dva pisma koja su u upotrebi.

Vjerujemo da će ovaj udžbenik doprinijeti razvoju svijesti o izuzetnim bosanskohercegovačkim vrijednostima, unaprijediti kvalitet dopunske nastave, a prije svega, omogućiti sticanje novih znanja o svojoj domovini svim budućim generacijama u bosanskohercegovačkom iseljeništvu.

30. Sarajevski sajam knjiga: Održano 29 promocija djela autora i izdavača iz dijaspore

Na 30. Sarajevskom sajmu knjiga, održanom od 18. do 23. aprila 2018. godine u okviru programa predstavljanja autora, izdavača i naučne literature, Sektor za iseljeništvu je učesnicima organizirao 29 promocija djela 20 autora, dvije izdavačke kuće i jednog udruženje građana iz deset zemalja.

Predstavljena su djela Denisa Dželića (Danska), dr. Sane Hećo (Švedska), Ismeta Bekrića (Slovenija), Emine Čabaravdić-Kamber (Njemačka), Šime Ešića (Njemačka), Safete Osmićić (Nizozemska), Vezuva Bašića (Danska), Izeta Muratspahića (Švedska), Jasne Šamić (Francuska), Safije Bevandić (Australija), Asime Smajić-Čošabić (Francuska), Smaila Jonuza (Švedska), Bisere Suljić-Boškailo (Njemačka), Zlatka Lukića (Norveška), Huseina Ismailovića (Njemačka), Midhata Medića (Švedska), Muradifa Čate (Njemačka). Predstavljene su i izdavačke kuće

„Bosanska riječ“ Wuppertal –Tuzla i KDBH Preporod Zagreb, te izdanja Bošnjackog kulturnog saveza Slovenije.

Sajamsku nagradu za najbolju dječiju knjigu dobio je Muhidin Šarić za knjigu „Bajka o gavranu Gaku“ u izdanju IK „Bosanska riječ“ Wuppertal –Tuzla. Odlukom direktora KJKP Centar „Skenderija“ - Sarajevskog sajma specijalno sajamsko priznanje dodijeljeno je za 25 godina postojanja i rada IK „Bosanska riječ“ Wuppertal –Tuzla.

Ono što je karakteristika i ovogodišnjeg predstavljanja autora, izdavača i naučne literature na Sarajevskom sajmu knjige je pokazano interesovanje autora i izdavača za učešće na Sajmu. Međutim, zapažen je mali broj autora naučne i stručne literature (jedna učesnica), te mali broj autora mlađe generacije.

Škola bosanskog jezika u Novom Južnom Velsu za djecu uzrasta od 7. do 10. razreda

Učenje “drugih jezika osim engleskog” (LOTE) u redovnim školama u Australiji je regulirano na državnom nivou, pri čemu svaka država akreditira učenje “stranih” jezika u svojim školama.

Od 2004. godine, u državi Viktorija, „bosanski kao drugi jezik“ prepoznat je kao izborni predmet jednak svim drugim predmetima zajedno sa već postojećih 47 jezika, među kojima su i srpski i hrvatski jezik.

Od 2018. godine ovu mogućnost će imati i djeca bh. iseljenika uzrasta od 7. do 10. razreda koji pohađaju škole u Novom Južnom Velsu.

Bosanska škola u Sydneyu, u saradnji sa Ambasadom Bosne i Hercegovine u Kanberi, postigla je dogovor sa subotnjom školom za društvene jezike NSW o uvođenju bosanskog jezika u nastavni program.

Ovime je djeci iseljenika iz Bosne i Hercegovine uzrasta od 7. do 10. razreda koji pohađaju škole u Novom Južnom Velsu otvorena mogućnost izučavanja bosanskog jezika kao izbornog predmeta. Nastava može početi već od drugog tromjesečja 2018. godine,

pod uslovom da se prijavi najmanje deset zainteresiranih učenika. Subotnja škola za društvene jezike u Novom Južnom Velsu (Saturday School of Community Languages) je državna srednja škola koja, još od 1978. godine, omogućava učenicima da uče jezik njihovog porijekla, u slučajevima gdje se taj jezik ne uči u srednjoj školi koju pohađaju.

Subotnju školu u Novom Južnom Velsu pohađa više od 3.250 učenika od 7. do 12. razreda gdje uče 24 različita jezika: Arapski, armenski, bengalski, kineski (mandarinski), hrvatski, filipinski, hindi, mađarski, talijanski, japanski, kmerski, korejski, makedonski, malteški, grčki, perzijski, poljski, portugalski, pendžabski, srpski, španjolski, turski, ukrajinski i vijetnamski.

Program u školi je odobren prema edukativnim standardima Novog Južnog Velsa.

Održana proslava Jubilarni 20. susreti BH dopunskih škola u Velikoj Britaniji

U organizaciji udruženja BH UK Network 30. 06. 2018. godine u Londonu je održana proslava Jubilarni 20. susreti BH dopunskih škola u Velikoj Britaniji.

U ime Sektora za iseljništvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine manifestaciji su prisustvovala Isma Stanić, šefica Odsjeka za privrednu, obrazovnu, naučnu i kulturnu saradnju i Ana Judi Galić, šefica Odsjeka za statusna pitanja i informisanje iseljništva.

Jubilej je otvorio Sabit Jakupović, predsjednik BH UK Network i kratko rezimirao rad udruženja u zadnjih dvadeset godina.

Skup su pozdravile Biljana Lučić, prvi sekretar u Ambasadi BiH u Londonu i Isma Stanić, šefica Odsjeka za privrednu, obrazovnu, naučnu i kulturnu saradnju sa iseljništvom, koja je u svom obraćanju naglasila značaj rada sa djecom u očuvanju maternjeg jezika i kulture u iseljništvu, čestitala 20 godina uspješnog rada i zaželjela dalji uspjeh u radu, kao i da Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH podržava njihov rad i stoji na raspolaganju za pomoć.

Usljedio je kulturno-umjetnički program u kojem su učestvovali učenici pet dopunskih škola u Velikoj Britaniji: Hertfordshire, Birmingham, Coventry, Derby i Victoria London, te KUD „Bosanski biseri“ Derby i KUD „Mladost Bosne“ iz Birminghama.

Nakon kulturno-umjetničkog dijela programa, organizirano je ocjenjivanje likovnih radova učenika dopunskih škola. Nakon što je komisija izabrala najbolje radove, pobjednicima su uručene prigodne nagrade za prvo, drugo i treće mjesto o temi motivi iz Bosne i Hercegovine i slobodnim temama.

U sportskom dijelu događaja, održane su sportske igre za učenike dopunskih škola, nakon čega su predstavnice Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH pobjednicima uručile nagrade za osvojena prva, druga i treća mjesta.

“Dijaspora za razvoj”: Posjeta općinama Ključ, Sanski Most i Prijedor

U okviru projekta „Dijaspora za razvoj” održana je terenska posjeta općinama Ključ, Prijedor i Sanski Most, kako bi se predstavnici Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Vlade Švicarske i UNDP-a BiH upoznali o dosadašnjim aktivnostima projekta.

U općini Ključ svečano je otvoren Ured za dijasporu, kao jedna od aktivnosti koje provodi ova općina u sklopu projekta “Dijaspora za razvoj”. Ovom prilikom prisutnim su se obratili Kemo Sarač, pomoćnik ministricе za ljudska prava i izbjeglice, Barbara Dätwyler Scheuer, direktorica za saradnju u Ambasadi Švicarske, Sukhrob Khoshmukhamedov, zamjenik rezidentne predstavnice UNDP-a i Nedžad Zukanović, načelnik Općine Ključ ističući značaj i ulogu dijaspore za razvoj Bosne i Hercegovine.

Sarač je kazao da je, otvaranjem Ureda, lokalna zajednica, zapravo, prepoznala kapacitete koje dijaspora ima i odaslala jasnu poruku da želi posvetiti veću pažnju saradnji sa dijasporom, nego što je to do sada bio slučaj.

Osnovni cilj Ureda za dijasporu je uspostavljanje sistematizirane komunikacije i saradnje sa bh. građanima koji žive i rade van BiH, kao i unaprjeđenje komunikacije sa drugim jedinicama lokalne samouprave, Sektorom za iseljništvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i drugim institucijama. Između ostalog, Ured za dijasporu će imati i zadatak da koordinira prilikom organiziranja posebnih događaja za dijasporu i radi na promociji projekata javno-privatnog partnerstva u lokalnoj zajednici iz različitih oblasti.

Tokom boravka u opštini Prijedor delegacija je posjetila uspješne firme i investitore iz dijaspore: Austronet i Cromex i razgovarala sa gradonačelnikom Prijedora Milenkom Đakovićem o realizaciji aktuelnih projekata. Gradonačelnik je naglasio značaj realizacije ovakvih projekata za lokalnu zajednicu i Bosnu i Her-

cegovinu u cjelini, i izrazio žaljenje zbog suspenzije svih daljnjih projekata na teritoriji Republike Srpske zbog Odluke Vlade Republike Srpske o povlačenju iz projekta “Dijaspora za razvoj”. U kontekstu toga, izrazio je svoju spremnost za daljnju saradnju po svim pitanjima, a naročito kada je riječ o dijaspori i istakao da će nastojati da informiše nadležne institucije o tome koliko je projekat “Dijaspora za razvoj” do sada doprinio razvoju lokalne zajednice i da se u skladu s tim koriguje i Odluka Vlade RS.

Kompanija „Austronet“ proizvodi mreže za različite potrebe, odnosno reklamne mreže za teniske terene, te zaštitne mreže u građevinarstvu. Kompanija saraduje s velikim građevinskim brendovima u svijetu i izvozi 97% ukupne proizvodnje. Trenutno je u firmi uposleno oko 90 osoba, a više od polovine su žene. Firma Cromex, koja djeluje u metalnoj industriji, sa trenutno zaposlena 34 radnika, čak 80 posto svojih proizvoda plasira na tržišta Švicarske, Njemačke, Austrije i Italije. U općini Sanski Most delegacija je posjetila firme CNC Lab i GAT d.o.o. koje u okviru projekta D4D realiziraju aktivnosti na prijenosu znanja i vještina iz dijaspore, kao i uvođenju novih tehnologija čime doprinose unaprjeđenju konkurentnosti u BiH i stvaranju novih radnih mjesta.

CNC Lab i GAT d.o.o. su osnovane uz pomoć ljudi iz dijaspore i izrasle su u renomirane firme u metaloprerađivačkom sektoru koje gotovo ukupan proizvodni asortiman plasiraju na inostrano tržište. U firmi CNC Lab, u cilju unaprjeđenja kvaliteta radne snage, program obuke radnika je završilo 15 nezaposlenih osoba, od kojih je deset zasnovalo radni odnos.

Predstavnici Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, Vlade Švicarske i UNDP su održali sastanak sa Farisom Hasanbegovićem, načelnikom općine Sanski Most, na kojem je razgovarano o pitanju saradnje sa dijasporom i značaju realizacije projekta “Dijaspora za razvoj” za lokalnu zajednicu. Općina Sanski Most je odavno prepoznala dijasporu kao ogroman potencijal i usmjerila je svoje aktivnosti na projekte povezivanja dijaspore sa razvojem lokalne zajednice.

Terenska posjeta partnerima u ove tri općine pokazala je da se projekat D4D uspješno realizira, a uspješni primjeri posjećenih firmi, koje i dalje razvijaju i otvaraju nova radna mjesta, su konkretan rezultat nastojanja Vlade Švicarske da pomogne BiH.

Učešće dijaspore iz BiH u Švedskoj u trgovini i poduzetništvu u BiH

Ambasada Švedske u BiH, u saradnji sa Vanjskotrgovinskom komorom BiH, organizirala je 06. juna 2018. godine u Sarajevu konferenciju na kojoj je razgovarano o trgovinskim odnosima BiH i Švedske, iskustvima švedskih poduzetnika i kompanija u BiH, mogućnostima proširenja poslovnih prilika s obzirom na EU integraciju BiH, kao i ulozi dijaspore u razvijanju trgovinskih odnosa između BiH i Švedske.

Konferenciju su otvorili ambasador Švedske u BiH Anders Hagelberg, predsjednik Vanjskotrgovinske komore BiH Ahmet Egrić i zamjenik ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH Mato Franjičević.

U panelima su učestvovali predstavnici Sektora za iseljeništvu Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, FIPA-e, Vijeća stranih investitora u BiH, APU mreže – organizacije dijaspore u Švedskoj, akademskog sektora u BiH, te poduzetnici iz Švedske u BiH.

Posebna pažnja na konferenciji posvećena je poduzetnicima iz Švedske koji vode porijeklo iz BiH, a koji realizuju i razvijaju poslovne prilike u BiH, istovremeno doprinoseći rastu i stvaranju radnih mjesta kako u BiH tako i u Švedskoj.

Konferencija je bila prilika da se poslušaju poduzetnici iz Švedske koji vode porijeklo iz BiH, da se čuju njihove priče i iskustva u realizaciji poslovnih prilika u BiH i razvijanju trgovinskih odnosa između BiH i Švedske. Njihove inicijative podstiču da se čini više kako bi se unaprijedili odnosi između dviju zemalja. Dijaspore je jedan od potencijala koji povezuje BiH i Švedsku i treba je koristiti u daljem razvoju ekonomskih i kulturnih veza.

U Švedskoj živi oko 70.000 osoba porijeklom iz BiH, koje održavaju snažne veze između BiH i Švedske doprinoseći tako sveukupnoj bilateralnoj saradnji između dvije zemlje.